

Protuepidemijske mjere za zdravstvene ustanove, djelatnike i posjetitelje

U svim zemljama, uključujući i Hrvatsku, intenzivno se provode mjere prevencije, ranog otkrivanja oboljelih i njihovog liječenja, kao i utvrđivanja osoba potencijalno izloženih zarazi i provođenja zdravstvenog nadzora nad njima u trajanju od 14 dana od zadnjeg kontakta s oboljelim odnosno napuštanja područja sa uspostavljenom lokalnom transmisijom virusa.

S obzirom na put prijenosa COVID-19 bolesti, osnovno je pravilo da se održava razmak među ljudima odnosno izbjegava bliski kontakt koji znači izbjegavanje bliskog osobnog kontakta u razmaku od najmanje 2 metra u zatvorenom i 1 metar na otvorenom.

Zbog naglog porasta oboljelih potrebno je uvođenje strožih mjera na razini zdravstvenih ustanova kojima se definiraju obveze i načini postupanja zdravstvenih djelatnika te ograničava pristup posjetiteljima.

Preporuke novih protuepidemijskih mjera i strožih mjera socijalnog distanciranja za zdravstvene ustanove

Kretanje zdravstvenih radnika i pacijenata unutar ustanove

Kretanja zdravstvenih radnika unutar ustanove reguliraju se sljedećim mjerama:

- zatvaraju se postojeći putovi između odjela i pojedinih dijelova ustanove ; komunikacija između odjela odvijati će se samo na razinama nužnim za nesmetano funkcioniranje ustanove (logistička razina)
- kretanje pacijenata između odjela dopušta se samo u slučaju nužnih intervencija, u pratnji zdravstvenog djelatnika (nužna zdravstvena skrb na drugom odijelu)
- za sve putove kojima će se vršiti kretanje pacijenata između odjela mora se svim zaposlenicima dostaviti obavijest o točnim rutama/smjerovima kretanja
- u koliko je riječ o kretanju pacijenta sa simptomima akutne respiratorne bolesti (povišena tjelesna temperatura, kašljanje, grlobolja, šmrcanje i sl.), potrebno je da isti nosi kiruršku masku, a zdravstveni djelatnik u pratnji odgovarajuću zaštitu (odgovarajuće veličine, koju je stavio prije kontakta s pacijentom)
- sva zaštitna oprema za zdravstvene djelatnike mora se koristiti na ispravan način (svim zdravstvenim djelatnicima mora se osigurati edukacija i upute za korištenje zaštitne opreme i svaki djelatnik mora potvrditi da je upoznat s načinom odijevanja iste), u prethodno definiranim situacijama, s mjerama opreza, ali racionalno (Racionalna uporaba zaštitne osobne opreme za koronavirusnu bolest <https://www.hzjz.hr/wp-content/uploads/2020/03/racionalna-uporaba-OZO-zadnje.pdf>)
- kretanje i izmještanje osoblja i pacijenata treba pratiti i bilježiti radi eventualne potrebe njihovog daljnjeg nadzora
- nužno je odrediti osoblje s pristupom sobama za izolaciju zaraženih koronavirusom i voditi evidenciju tih zdravstvenih radnika

Uloga, prava i odgovornosti zdravstvenih radnika

Zdravstveni radnici nalaze se na prvoj liniji svakog odgovora na epidemiju i kao takvi izloženi su opasnostima koje ih dovode u opasnost od infekcije patogenom epidemije (u ovom slučaju COVID-19). Opasnosti uključuju izloženost patogenima, dugo radno vrijeme, psihološki stres, umor, profesionalno izgaranje, stigmatu te fizičko i psihičko nasilje.

Prava i odgovornosti zdravstvenih radnika, uključujući posebne mjere potrebne za zaštitu na radu:

- zdravstveni djelatnici su na radu u ustanovama dužni organizirati rad tako da bude osigurana što veća međusobna udaljenost radnika uz prakticiranje mjera socijalnog distanciranja (u odnosu na kolege i pacijente, ali u skladu s pravilima struke i zdravstvenog djelovanja)
- svim zdravstvenim radnicima nalaže se ograničavanje kretanja u privatnom životu, osim dolazaka i odlazaka na posao, te izlaske izvan kuće u slučajevima nužnog održavanja funkcioniranja vlastitog domaćinstva
- svi zdravstveni djelatnici imaju pravo na sve dostupne preventivne i zaštitne mjere kojima im se smanjuje izloženost na radnom mjestu i smanjuje zdravstveni rizik: imaju pravo na odgovarajuću osobnu zaštitnu opremu, ovisno i vrsti medicinske djelatnosti koju obavljaju (maske, naočale, zaštitna odijela, odijela i dr.)
- imaju pravo dobiti najnovije informacije povezane s bolešću pravovremeno
- moraju biti educirani za uporabu osobne zaštitne opreme, način na koji se oblači i skida, te način na koji se i gdje odlaže
- zdravstveni djelatnici imaju pravo na psihološku pomoć, a istu su dužni zatražiti u slučaju potrebe, primjerice u situaciji pretjeranog napora, profesionalnog izgaranja i sl.
- poželjno je da zdravstveni djelatnici koji moraju biti u samoizolaciji zbog izloženosti zarazi, imaju dostupnu psihološku podršku u slučaju potrebe
- svi zdravstveni djelatnici dužni su postupati prema pravilima struke u okviru protokola dostavljenih od strane uprave bolnice

Smještaj pacijenata i pristup posjetitelja

Smještaj pacijenata

- bolnica određena za prihvatanje pacijenata oboljelih od COVID-19 bolesti dužna izvršiti procjenu broja kreveta za izolaciju i intenzivnu njegu, te imati plan i mjere za proširenje kapaciteta za intenzivnu skrb
- u svakom planu bolnica je dužna predvidjeti komunikacijske koridore kojima će se kretati pacijenti i osoblje, pri čemu dio puteva mora biti predviđen za premještanje zaraženih pacijenata
- potrebno je odrediti (prema simptomima i napredovanju bolesti) kako se mogu pacijenti smještati zajedno (i koliko njih) u sobe u slučaju potrebe (npr. kriterij pacijent s blažom kliničkom slikom u istoj sobi s osobom s pacijentom s težim oblikom bolesti, ili pacijent bez komorbiditeta u sobi s pacijentom s komorbiditetom)
- Bolnice moraju odrediti kriterije za brzi otpust pacijenata i/ili premještanje pacijenata i/ili liječenje kod kuće

- svo osoblje bolnice mora biti upoznato s mjerama osobne zaštite, mjerama zaštite drugih osoba (pacijenti, posjetitelji, osoblje i dr.) te mjerama koje se u bolnici provode vezano uz bolest, pacijente, osoblje i posjetitelje
- potrebno je osigurati dovoljne količine i odgovarajuće/različite veličine zaštitne opreme za postupke kod kojih nastaje aerosol u ordinacijama, salama ili sobama za izolaciju zaraženih pacijenata
- pristup sobama za izolaciju smiju imati samo zdravstveni radnici koji su za to prethodno određeni i osposobljeni
- nužno je uspostaviti vanjske punktove za trijažu te odrediti trijažno osoblje (najbolje sestre i tehničare educirane za trijažiranje)
- trijaža mora imati prethodno definirane kriterije (posebno u slučaju iznimnog pogoršanja situacije i nedostatnih kapaciteta – npr. dob, broj komorbiditeta i sl.)
- ograničiti transport i kretanje pacijenata u isključivo medicinske svrhe (npr. razmotriti o prijenosnom rentgenu kako bi se izbjegao izlazak pacijenata sa sumnjom na COVID-19)

Pristup posjetiteljima u iznimnim okolnostima kada je posjete nemoguće izbjeći

- prijem pacijenata i info-pult na takvim su mjestima gdje je moguće ugraditi pregrade ili gdje već postoje pregrade (npr. staklene ili plastične) na pultovima za prijem pacijenata kako bi se ograničio bliski kontakt između medicinskog osoblja i potencijalno zaraženih pacijenata
- kod potpune zabrane posjeta pacijentima, ustanove mogu donijeti odluku o iznimkama u slučaju smrtnih ishoda ili kada je prisutnost posjetitelja ključna za dobrobit pacijenta
- za takve posjetitelje definirati stroga pravila ulaska u ustanovu, bez mogućnosti slobodnog kretanja po ustanovi (dakle moraju imati osiguranu pratnju djelatnika bolnice)
- za odvijanje posjeta koje su neodgodive, posjetiteljima treba omogućiti dostupnost zaštitne opreme, s uputama za njeno korištenje (oblačenje, nošenje i skidanje)
- nužno je voditi evidenciju posjetitelja

Opća pravila

- za sve radnike, korisnike i posjetitelje nužno je osigurati na vidljivom mjestu na ulazu u ustanovu obavijest, upute i preporuke za pridržavanje općih higijenskih postupaka i mjera socijalnog distanciranja te dostupnost punktova s dezinfekcijskim sredstvima za ruke
- korisnicima i posjetiteljima na glavnim ulazima, u čekaonicama i pultovima za prijem pacijenata na raspolaganje staviti dispenzere s dezinfekcijskim sredstvom za ruke (60 -70 % alkohola), papirnate maramice i kante za otpad s poklopcem
- zabraniti ulazak svih osoba (radnici, posjetitelji i osobe koje iz poslovnih razloga posjećuju ustanovu) koji imaju simptome akutne infekcije dišnih putova, odnosno koji imaju simptome: povišene tjelesne temperature, grlobolja, kašlja i kratak dah
- otkazati grupne aktivnosti unutar ustanove (grupne terapije, rekreativne aktivnosti, odgoditi neobvezne zahvate, operacije i sve posjete izvanbolničkih pacijenata)
- otkazati sastanke ili ih organizirati s ne više od pet osoba na jednom mjestu s odgovarajućim razmakom između ljudi ili organizirati videokonferencije i koristiti druge tehnologije za održavanje sastanaka na daljinu
- u slučaju dodatnih nepogoda (npr. potresa) tijekom epidemije COVID-19 molim postupati prema postupniku koji možete pronaći ovdje.